

[Kurt Brauer.]

være nødvendigt at finde et nyt grundlag for regulering af ydelserne i forbindelse med denne lov. Det hedder med et citat fra bemærkningerne:

„Da de tjenestemænd, som hidtil har været placeret i 7. lønningsklasse, efter den nye tjenestemandslov væsentligst er henført til lønramme 7, foreslås reguleringen knyttet til denne lønramme.“

Jeg skal herfra sige, at ordet „væsentligst“ vil være en af de ting, som vil interessere socialistisk folkeparti i det kommende udvalg. Hvor er resten flyttet hen? Er resten fra den lønningsklasse flyttet op i en højere lønramme, og er der rimelig grund til, at vi flytter besættelsestidens ofre sammen med dem af tjenestemændene, som blev behandlet bedst, eller skal vi holde dem på det store gennemsnit?

Jeg skal tilsige en velvillig og saglig behandling i udvalget og bebude, at dette spørgsmål vil blive rejst af socialistisk folkeparti under udvalgsarbejdet.

Socialministeren (Nathalie Lind): Jeg vil takke ordførerne for den stort set velvillige modtagelse af lovforslaget.

Jeg skal ikke gå ind på de forskellige enkeltheder, der er trukket frem, men et spørgsmål fra fru Hanne Reintoft har måske en vis almindelig interesse, nemlig om spredningen af disse erstatninger, hvordan erstatningsmodtagerne fordeles sig efter årsløn. Det ligger sådan, at ca. 20 pct. får maksimum; det er et beløb på 8.000 kr., som vi skal gange med 5, og det vil altså sige 40.000 kr. Ca. 14 pct. er på minimum, hvor beløbet er 4.000 kr. ganget med 5, altså 20.000 kr., medens de resterende 66 pct. fordeles sig nogenlunde jævnt mellem maksimum og minimum.

Et andet spørgsmål, der blev rejst, angik de modtagere, som er invalidepensionister, idet man ønskede, at deres forhold ikke blev forringet ved den omlægning, der sker i forbindelse med kildeskatten, idet nedslagsreglerne ophæves og compensation gives over pensionstillægget. Jeg kan blot sige — jeg tror også, jeg har nævnt det, da vi diskuterede hædersgaver, men i hvert fald vil jeg gerne sige det her — at vi fra regeringens side er opmærksom på dette og arbejder med at finde en løsning her.

Endelig vil jeg til socialistisk folkepartis ordfører blot sige, at man har valgt en vis lønklasse at regulere efter. Det er sådan set ikke i den forbindelse det afgørende; det har været et indplaceringsspørgsmål. Men ønsker man yderligere oplysninger herom, er jeg naturligvis villig til at give disse som andre oplysninger i udvalget, og jeg håber på en hurtig udvalgsbehandling af begge lovforslagene.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Efter de faldne udtalelser foreslår jeg, at lovforslaget henvises til udvalget vedrørende forslag til lov om forhøjelse af hædersgaver. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om børne- og ungdomsforsorg.

(Lovforslaget (nr. 44) findes i tillæg A. sp. 961, fremsættelsen i tidenden sp. 634).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Albertsen: Socialministerens forslag om ændring af loven om børne- og ungdomsforsorg har sammenhæng med det lovforslag, der ligger fra justitsministeren om ændring af myndighedsalderen, og er derfor, hvad dette angår, en logisk konsekvens heraf. Men derudover foreslås perioden, hvor der kan ydes støtte til børn og unge, der har været anbragt på institutioner inden for børneforsorgen, forlænget indtil 3 år. Det er en bestemmelse, som også i den hidtidige udformning har været anvendt mange steder og, så vidt jeg har kunnet følge med, også med gode virkninger. Spørgsmålet er, om det er anvendt i tilstrækkeligt omfang. Det tror jeg nok det vil være praktisk at vi måske i et udvalgsarbejde får lov til at kigge lidt nærmere på. Jeg tror, det er i overensstemmelse med den almindelige ud-

[Albertsen.]

vikling i samfundet som sådant, hvor kravene om øget uddannelse spiller en stor rolle og vil komme til at spille en stigende rolle, at man er opmærksom på, at denne periode på 3 år skal udnyttes så meget som overhovedet muligt. Jeg må nok have lov til på baggrund af den generelle udvikling på dette felt at stille det spørgsmål, om man måske endog kunne overveje en endnu længere periode.

Nu vil jeg også synes, det var nærliggende på baggrund af det tal, der er nævnt i forbindelse med den merudgift, det drejer sig om, at spørge, om dette tal er tilstrækkelig dækkende for de forventelige merudgifter. Herunder vil jeg også gerne spørge ministeren allerede nu — i givet fald kan det måske afklares senere under udvalgsarbejdet — om man ved fastsættelse af dette beløb har taget hensyn til de merudgifter, det vil dreje sig om til de medarbejdere, der skal påtage sig dette arbejde.

Det er ikke ukendt, og jeg kan da ikke tænke mig, det er ukendt for ministeren heller, at der inden for denne del af vor forsorg i øjeblikket er en ganske betydelig uro og megen utilfredshed. Man mener ikke, at den lov, vi i sin tid fik, i tilstrækkeligt omfang bliver udmøntet i bevillinger til bemanning, og derfor tror jeg nok, det ville være hensigtsmæssigt, om vi inden alt for længe måske kunne få en målsætningsdebat om hele den problematik, der ligger i forbindelse med denne lov. Jeg mener, det er nok sådan, at man er ikke særlig utilfreds med loven, men det er pengene, det er mandskabet, og det er rammerne, der er utilfredsstillende.

Jeg vil altså tilsige socialdemokratiets medvirken til at fremme lovforslaget, men vil gerne under et udvalgsarbejde have belyst baggrunden for det pågældende tal, eventuelt i forbindelse med overvejelser med henblik på en længere periode, og jeg vil altså også gerne efterlyse et eventuelt initiativ fra ministerens side med henblik

på en speciel debat om hele den samlede problematik inden for dette felt.

I denne forbindelse vil jeg også gerne have lov til at minde om, at vi tidligere ved nogle spørgsmål fra undertegnede har spurgt om, hvorledes det gik med demokratiseringsprocessen i det interne arbejde inden for forsorgen, dels hvad eleverne, dels hvad medarbejderne og dels hvad forældrene angår. Jeg indrømmer, at det er ikke det, lovforslaget i dag drejer sig om, men måske kunne man få en enkelt bemærkning, som kunne sige lidt om, hvor langt man er kommet.

Jeg skal foreløbig anbefale, at lovforslaget henvises til et udvalg.

Lis Møller: Lovforslaget, som er en gennemførelse, er jo en konsekvens af lovforslaget om nedsættelse af myndighedsalderen. Hvis den nugældende lov ikke ændres samtidig med nedsættelsen af myndighedsalderen, vil efterværnsstøtten blive begrænset for en hel del unge. Jeg er meget glad for, at socialministerens lovforslag tværtimod indeholder en udvidelse af efterværnets muligheder til 3 år, og jeg vil meget gerne i udvalgsarbejdet have undersøgt, om efterværnet er tilstrækkeligt i den form, det har nu.

Det er også et fremskridt, at ændringen giver øgede muligheder for dem, for hvem de egentlige børneværnsforanstaltninger ophører inden myndighedsalderen. Også efterværnsstøtten til andre unge, der har været anbragt uden for hjemmet, er en forbedring, og jeg kan derfor på min gruppes og egne vegne anbefale socialministerens lovforslag.

Evan Jensen: Da venstres ordfører på børne- og ungdomsforsorgsområdet, fru Eva Ree, er forhindret i at være til stede, skal jeg anbefale lovforslaget og tilsige mit partis støtte til dets gennemførelse.

Grethe Philip: Lovforslaget har jo været fremsat tidligere, og jeg har haft lejlighed til at sige, at jeg ganske kan støtte de

[**Grethe Philip.**]

tanker, der ligger i det. Men jeg vil også gerne give min støtte til hr. Albertsens forslag om, at vi inden for længe fik en mere generel drøftelse af de problemer, der ligger inden for børneforsorgen. Jeg tror, det er almindelig kendt, at man har ment, der var mangler inden for specielt efterværnsarbejdet, at man ikke havde muligheder for at gøre tilstrækkelig meget ud af det felt. Nu giver vi lidt øgede muligheder gennem dette lovændringsforslag, men der ligger nok stadig nogle problemer tilbage.

Jeg mener også, at det, ikke mindst efterhånden som vore institutioner udvikles og vi ser, hvor kostbare de bliver, er et meget stort problem, om vi ikke burde sætte lidt mere ind på et tidligere tidspunkt dels naturligvis først og fremmest med henblik på at hjælpe de børn og unge, det vedrører, men også ud fra en økonomisk synsvinkel, fordi det vil spare lidt på de overordentlig kostbare institutionspladser.

Jeg håber, vi får lejlighed til at drøfte disse problemer, der som sagt både har en menneskelig side og en økonomisk side.

Vivike: Jeg kan gøre min tale kort, for jeg kan simpelt hen tilslutte mig det, der er sagt af hr. Albertsen. Jeg vil gerne understrege ønsket om, at vi her i tinget får en debat om børne- og ungdomsforsorgen, for én ting ligger i hvert fald klart — det er der flere der gør, men én ting er givet — at vort efterværn er alt for dårligt, fordi der simpelt hen mangler penge til en effektiv udøvelse.

Socialministeren (Nathalie Lind): Jeg takker for tilslutningen til det konkrete, der ligger i dette lovforslag.

Når der rejses spørgsmål om en videregående drøftelse af hele børne- og ungdomsforsorgens forhold — man brugte ordet „en senere målsætningsdebat“, og den radikale ordfører var inde på, at vi i den måske også skulle have ikke alene en vurdering af det nuværende, men af, om vi satte ind på den rigtige måde i relation til den forebyggende og behandlende indsats — vil jeg sige, at det vil jeg da ikke på forhånd afvise, men jeg tror på den anden side, at vi skal finde et tidspunkt, hvor vi har en afklaring af forskellige ting, bl. a. af spørgsmålet om,

hvordan efterværnet skal være i fremtiden. Der er forholdet det, at der sidder et efterværnsudvalg, der arbejder med, om efterværnet skal være kommunalt, eller om det skal være statsligt, om det skal være forstanderne, eller det skal være de kommuner, hvor barnet hjemgives. Bl. a. af denne grund vil jeg derfor nok gerne have lov til at vende tilbage til, hvornår jeg mener tidspunktet er egnet. Jeg må også have lov at henlede opmærksomheden på, at dette lovforslag væsentligst er en konsekvens af ændringen i myndighedsloven, mens vi ved en senere lejlighed, når vi skal i gang med lovgivning i anledning af den betænkning, vi vil få fra socialreformkommissionen, vil komme ind på både hele opbygningen og indholdet af også børneforsorgen.

Med hensyn til det ærede medlem hr. Albertsens spørgsmål om, hvordan det gik med en mere demokratisk indstilling inden for børneforsorgen, kan jeg oplyse, at dette spørgsmål har været behandlet i det pædagogiske nævn, og vi har i sidste uge fået en indstilling fra nævnet. Jeg har endnu ikke selv fået den forelagt, men vi regner med i løbet af ret kort tid at kunne udsende cirkulære herom. Der er jo både tale om, hvordan elevernes indflydelse og stilling skal være, og hvordan medarbejdernes stilling på institutionerne skal være. Jeg mener som nævnt ikke, at det vil vare så længe, inden vi kan få en afklaring af dette spørgsmål.

I øvrigt takker jeg for de bemærkninger, der er faldet. Da loven ifølge lovforslagets § 2 gerne skulle træde i kraft den 1. januar 1970, anmoder jeg om, at udvalgsbehandlingen må kunne foregå relativt hurtigt, mens vi så til gengæld senere kan komme ind på de mange andre og dybtgående problemer, der er rejst.

Albertsen: Jeg takker for bemærkningen om muligheden for at få en sådan debat. Jeg håber ikke, jeg bedrøver ministeren, men jeg vil gerne sige, at hvis denne mulighed ikke indfries inden for sådan nogenlunde overskuelig tid, vil socialdemokratiet tage initiativet til, at vi får en sådan debat. Vi mener ikke, at det er tilfredsstillende blot at henvise til, hvad der i givet fald måtte komme fra socialreformkommissionen om nogle år; mig bekendt ligger det ikke sådan

[Albertsen.]

lige for at få betænkninger, hvad dette angår. Der er vitterlig uro og utilfredshed, og det er ikke et spørgsmål om loven, men om administration, om bevillinger, om bemanning m. v.; det er det, der har interesse, og ind under det kommer selvfølgelig også en strukturdebat. På denne baggrund vil vi, såfremt vi mener, det varer for længe, inden et udspil fra ministeren kommer, selv komme med et initiativ i så henseende.

Socialministeren (Nathalie Lind): Jeg må have lov at henlede hr. Albertsens opmærksomhed på, at socialreformkommissionen i høj grad også har beskæftiget sig med strukturproblemer vedrørende børne- og ungdomsforsorgen og med ting, der vil få betydning for den kommende administration, og vi vil senere i dette folketingsår få lejlighed til at diskutere sagen på denne brede baggrund.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Efter de faldne udtalelser foreslår jeg, at lovforslaget henvises til socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om Nordisk Råd.

(Lovforslaget (nr. 50) findes i tillæg A, sp. 1025, fremsættelsen i tidenden, sp. 668).

Lovforslaget sattes til forhandling.

J. O. Krag: På baggrund af en lang række forhandlinger med forskellige repræsentanter for Færøerne, først og fremmest med den daværende lagmand, nu afdøde Peter Mohr Dam, rejste den forrige regering på Nordisk Råds møde i Reykjavik i april 1967 spørgsmålet om Færøernes direkte repræsentation i Nordisk Råd. Vi begrundede det med, at vi vidste, at der i det færøske folk består en stor og levende interesse for nordisk sam-

arbejde. Som jeg tillod mig at sige det i den tale, jeg havde den ære på den daværende regerings vegne at holde i Nordisk Råd, er det færøske folk det sjette nordiske folk, og der består et naturligt ønske i den færøske befolkning om at få lejlighed til at deltage på lige fod med de andre nordiske folk i Nordisk Råds arbejde. Vi gav videre udtryk for, at der burde være interesse i alle de nordiske lande for, at Færøerne så fuldstændigt som muligt blev inddraget i det nordiske samarbejde også i den forstand, at Nordisk Råds rekommandationer kunne blive gennemført på Færøerne.

Modstykket hertil måtte naturligvis være, at Færøernes lagting og Færøernes landsstyre fik lejlighed til direkte at gøre deres synspunkter gældende under alle faser af sagernes behandling, og at de selv skulle have mulighed for at indbringe sager for Nordisk Råd. Derfor foreslog den daværende danske regering, at der gennem en ændring af Nordisk Råds vedtægter blev åbnet mulighed for, at Færøerne blev egentligt medlem af Nordisk Råd, sådan at Færøernes lagting kunne vælge sin egen delegation og Færøernes landsstyre udpege sine repræsentanter hertil.

Det forslag, vi stillede fra den danske regerings side, rejste en række komplikationer, og jeg skal ærligt erkende, at den første reaktion, vi modtog, nærmest var nedslående, ja, næsten negativ. Der blev fremhævet fra andre nordiske landes side, at uanset det danske eller i hvert fald den daværende danske regerings synspunkt, at Færøerne måtte opfattes som det sjette nordiske folk, kunne man ikke sige, at Færøerne var en suveræn stat, og dette kunne skabe formelle vanskeligheder for gennemførelsen af det forslag, den danske regering havde stillet.

For det andet viste det sig, at der rejste sig et parallelt problem, idet Ålandsøernes vanskelige stilling blev aktualiseret; man ville fra Ålandsøernes side ønske en løsning af sit problem i forhold til Nordisk Råd, såfremt Færøerne opnåede en løsning i retning af det, der var blevet foreslået fra dansk side. Det er klart, at i samme øjeblik Ålandsøernes problem blev rejst, var der tale om komplikationer såvel i forhold til Finlands regering som i forhold til Sveriges regering.

Når det på trods af alle disse vanskelig-